

Pierre Assouline fa la dissecció del pare de Maigret

Un monstre anomenat Simenon

Va escriure més de quatre-centes novel·les; és un dels escriptors més llegits i traduïts del món; de les seves obres, se n'han fet més de cinquanta pel·lícules. El biògraf Pierre Assouline ha mirat de descobrir l'home que s'amagava darrere aquesta màquina de fer llibres.

Ll any 1933, Georges Simenon és ja un escriptor d'èxit, però la seva fama encara no és comparable a la que assolirà al cap d'uns anys. Gaston Gallimard, fundador de l'editorial que duu el seu nom, està convençut que es pot treure molt més partit d'aquest belga que té una excepcional facilitat d'escriure. Li telefona i pocs dies després el rep al despatx. "M'agradaria molt que forméssiu part de la meua editorial —li diu—. Gide, que com sabeu us aprecia molt, també és dels nostres". Simenon l'interromp: "Ja en parlarem més endavant". En aquells moments el seu editor era Fayard, però Simenon no té cap contracte que el lligui. Gallimard, visiblement content que Simenon estigui lliure: "Així, doncs, afer tancat". Simenon li diu que no tan de pressa. Abans vol saber les condicions. "Bé, el millor que podem fer és parlar-ne la setmana que ve mentre dinem", li diu Gaston Gallimard. Simenon s'aixeca: "Escolteu, senyor Gallimard: primer, mai no dinarem plegats; detesto els dinars de treball. El contracte, el discutirem al vostre despatx en presència d'una secretària, a porta tancada i telèfon despenjat; en mitja hora ens posarem d'acord. I, que quedi clar, mai no us diré Gaston, com sembla que tothom us anomena aquí, i, encara menys, 'estimat amic'. No suportó aquesta llei d'expressions. El primer contracte, el signarem al vostre despatx, però quan s'hagi de renovar, sereu vós qui vindreu a casa meua".

Al llarg de la vida, Simenon va controlar sempre personalment el fabulós negoci que la seva ploma generava. Desconfia dels editors, sobretot dels francesos, perquè pensava que no dedicaven a la seva obra tots els esforços que es mereixia. Va canviar d'editor cada cop que creia que el canvi el beneficiaria. Però, curiosament, aquests canvis no significa-

ven pas anar a un editor més gran o més potent; en diverses ocasions, Simenon va abandonar editors forts per passar a petites editorials que tot just començaven a publicar.

Però el control que Simenon exercia sobre el funcionament del seu negoci no era únicament econòmic: supervisava les cobertes dels llibres; rebutjava solucions que no li agradaven; s'enfadava amb els editors que il·lustraven les seves novel·les amb un gust xaró, convençut que la literatura dita popular no havia de ser presentada forçosament sota formes vulgars. Detestava, a més, que l'editor provés d'explicar el contingut del llibre amb una il·lustració al·lusiva (una pipa per a *La pipa de Maigret*; un perfil de l'estàtua de la llibertat per a *Maigret a Nova York...*).

UN HOME DIFERENT

Fins al 1931 Simenon havia escrit gairebé sempre amb pseudònim (Georges Sim, Christian Brulls, Jean du Perry...). Ja era un escriptor d'èxit i prolífic, però la popularitat li va venir quan començà a signar, amb el propi nom, novel·les policiaques protagonitzades pel comissari Maigret. Es a partir d'aquest moment que el ritme de treball de Simenon esdevé impressionant. Es lleva a les sis del matí i durant quatre hores es tanca per escriure. Després d'un passeig per comprar els diaris, es tanca de nou, el passeig li ha servit per a ordenar les idees i per a corregir allò que ha escrit a primera hora. Durant aquests passeigs, la seva concentració és tan gran que ni s'adona del que passa al seu voltant. Denyse, una de les seves dones, recorda que un dia se'l va topar tornant a casa. "¡Bon dia!", li va dir. Simenon, impassible, va alçar-se el barret: "Bon dia, senyora", i va conti-

nuar caminant. Escriu a un ritme frenètic d'una novel·la cada deu o quinze dies, sobretot de Maigret, que per ell és una manera de descansar. Quan els periodistes li demanen quin és el seu mètode per a mantenir aquest ritme de producció, Simenon contesta sempre el mateix: voluntat i disciplina. Voluntat, disciplina i una estructura novel·lística senzilla, gairebé sempre igual i de la qual ell mateix va resumir cada pas: crisi, passat, drama i desenllaç.

10.000 DONES

L'altre gran "vici" de Simenon, practicat també en superlatiu —si fem cas del que ell mateix va dir—, van ser les dones. Pel gener del 1977, el setmanari *L'Express* organitza, en ocasió de l'estrena del film *Casanova* de Federico Fellini, un cara a cara entre Simenon i el director italià (amb el qual l'uneix una llarga amistat). Durant la conversa, Simenon deixa anar: "Em sembla, Fellini, que al llarg de la vida he estat més Casanova que vós. Fa un parell d'anys vaig fer el càlcul: dels tretze anys i mig fins ara he estat amb unes deu mil dones. No tinc cap vici sexual, però sempre he tingut necessitat de comunicar".

El biògraf de Simenon, que demostra en tot moment que ha portat a terme una investigació molt minuciosa sobre la vida i l'obra, en aquest punt se sent impotent: "La investigació no permet de determinar amb precisió la xifra deixada anar per Simenon". El que és clar, en tot cas, és que, de dones, en va tenir moltes ("era capaç de descobrir un bordell, a 38 graus sota zero, en el racó més perdut de Lapònia", escriu Assouline). Quan després de la guerra s'instal·la als Estats Units, contracta Denyse Quimet com a secretària. Al cap de pocs dies, es convertia en la seva amant. Però no era pas

l'única: durant quaranta anys, Simenon sempre "féu la migdiada" amb la seva cuinera Henriette Libèrge, més coneguda per Boule; o Teresa Sburelin, la minyona veneciana que un dia, segons que explica ella mateixa, traient la pols d'una taula va sentir que Simenon se li acostava per darrere, li aixecava les faldilles "...i jzas!"

L'any 1978, la seva filla Marie-Jo, de 25 anys, i que "sentia pel seu pare un amor morbós", se suïcida amb un tret de fusell. Simenon cau en una profunda depressió.

El 1980, comença a redactar les *Memòries íntimes*, que publicarà amb un apèndix que inclou els diaris i les cartes de Marie-Jo. És el seu últim llibre. El 4 de setembre de 1989 es mor a casa seva, a Suïssa.

Dolors Terraza

El costat obscur

Durant la tardor del 1944, quan París ja ha estat alliberat, Simenon és a Les Roches Noirs, un poble davant l'Atlàntic, on es recupera d'una pleuresia. Ha tocat l'hora de passar comptes, i Simenon prefereix estar lluny de la capital. Els responsables locals encarregats d'investigar els comportaments col·laboracionistes d'alguns ciutadans, s'assabenten que el creador de Maigret és al poble. Tant la BBC com alguns rumors l'assenyalen

com a col·laboracionista. Durant el període 1939-1944 Simenon havia col·laborat en mitjans de comunicació que no amagaven les seves simpaties envers l'Alemanya nazi. Simenon, a més, havia cedit els drets d'alguns Maigret a la productora Continental, una empresa cinematogràfica i propagandística, controlada per Goebbels mateix.

Tirant enrere, els investigadors descobreixen que Simenon, amb el transparent

pseudònim de Georges Sim, havia publicat als anys vint (quan només tenia 18 anys), una sèrie d'articles al diari catòlic i ultraconservador *La Gazette de Liège* sobre "el perill jueu". Segons Assouline, els articles eren una recopilació sobre els llocs comuns més banals contra els jueus. Però els articles passen a engruixir el dossier Simenon.

L'acusació, finalment, serà d'haver mantingut "una actitud declaradament contrària als in-

teressos francesos durant l'ocupació alemanya". Com que Simenon té nacionalitat belga, la policia decideix d'expulsar-lo de França.

Però la policia arriba tard. Simenon ja ha fet les maletes i ha abandonat el país en direcció a Nova York. Amb aquesta fugida, Simenon gira full a un període de la seva vida que més s'estimava oblidar.

No havia de tornar a Europa fins set anys més tard, al 1952.

D. T.